

ב.

אֲדַהֲרָה בְּכָל לַיְלָה שָׁמַר
 כְּמַת הַמָּוֶה פֶּלֶא מְהִלָּה שָׁמַר
 הַלְכָה ג' וְחָל לֵב מִקְוֶה
 שְׂמַחַם שֶׁהָעוֹשֶׂה דְּבַר זֶה
 פְּעוּר הִרֵי זֶה פְּעוּר זֶה
 הִכְרַת וּמֵן הַסְקִילָה וּמֵן
 הַקִּצְבֵּן אֲבָל אֲסוּר לַעֲשׂוֹת
 אֲמוֹת דְּבַר שָׁמַר וְאִסּוּרוֹ
 מִדָּם:

מִי פִי"צ מַהְלָכוֹת
 שָׁמַר מִלֵּכָה וּמִי"ג שֶׁ
 הַלְכָה ב' סָמָךְ לֹאִין סָה
 תוֹשֶׁעַ אִם סָה שֶׁ שָׁמַר:

ב' מִי שֶׁ הָלָךְ

יציאות השבת שמים
שהן ארבע
בפנים כו'. גמ' תנן
התם בתחלת שבועות
שבועות שמים שהן ארבע

[illegible]

יצאיות השבת שהן ארבע. הקשה ריב"א דדיני הולאות שבת היה לו לשנות גבי אבות מלאכות אחר פרק כלל גדול (לקמן ע.) להחם קמני אבות מלאכות ארבעים חסר אחת וקמני הולאה לצנסוף והוא ליה להתחיל כקדר דצברים דמיירי בע"ש מצעוד יום כגון לא ילא החייט במחטו סמון לחשיכה^א זין שורין דיו וסמנין^ב ואין צולין^ג בשכ" וחס"כ במה מדליקין וכירה וזמה טומנין שהם דצרים הנוהגים עם חשיכה וחס"כ במה דמה וזמה אשה יולאה דצרים הנוהגים בשבת עזמו ושוב אבות מלאכות של שבת ודק התנא לשנות כקדר זה כמו שמלנו בפסחים דמתחיל צליל י"ד ושוב צ"ד ושוב בשמיטת פסחים שהוא צין הערצים ואחר כך שונה מאכילת פסחים שהוא צלילה וכן ציומא מתחיל צו' ימים קודם יה"כ ואח"כ בעיה"כ ואח"כ ליל י"ב. ומידן דהולאה צביצא ליה לאקדומי משום דממשנה זו שמעינן כמה דברים הולאה והכנסה דעני ועשיר ודצעי עקירה והנחה ושנים שעשאוה פטורין^ד וידו של אדם חשובה לו כד' על ד' וידו של אדם אינה לא כרה"י ולא כרה"ר^ה. ור"ת מפרש דדבר ההוא רגיל הו"ס לשנות מחילה וכן במס' צ"ק (דף ב.) השור והצור המנעה וההעבר וכן נקט כקדר הפרשה^ו. וכן מפרש רב האי גבי ד'

(ב) השבת שתיים שהן ארבע בפינים ושתיים
 שהן ארבע בחוץ כיצד העני עומד בחוץ ובעל
 הבית בפינים * פשט העני את ידו לַפִּינִים
 ונתן לתוך ידו של בעל הבית או שנמל
 מתוכה והוציא העני חייב ובעל הבית
 פטור. פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן
 לתוך ידו של עני או שנמל מתוכה והכניס
 בעל הבית חייב והעני פטור. פשט העני
 את ידו לפנים ונמל בעל הבית מתוכה או
 שנתן לתוכה והוציא שניהם פטורין. ^ב פשט
 בעל הבית את ידו לחוץ ונמל העני מתוכה
 או שנתן לתוכה והכניס שניהם פטורין;
 גכ"ז ^ג תנן התם שבעות שתיים שהן ארבע
 ידיעות

יציאות השבת. הוצאות שמרשות לרשות האמורות לשבת. וצמ"ט מפרש דהכנסות נמי קא קרי יציאות הואיל ומוציא מרשות לרשות: שתיים שהן ארבע בפרים. לאותן העומדים בפנים שמים מן המורה הוצאה והכנסה דע"ה. וצ"פ הזורק (לקמן ט:): דרישה נפקא לן מויצאו משה ויעצירו קול במחנה וגו' לא תחפיקו מרה"י לר"ה לציא נדבה למחנה. כלומר, ויום השבת היה כדיליף התם. ועל שמים אלו חייב חטאת על שגגתו ועל זדונו כרת ועל התרחתו שקילה, וכן כ"ל מלאכת שבת^ט: שהן ארבע. ומדבריהם הוסיפו שמים לאסור לכתחלה, ואם עשה פטור ולקמן מפרש לה ואילו: ושתיים שהן ד' בחוץ. שמים מן המורה והוצאה והכנסה דעני העומד בחוץ, ושמים מדבריהם כשהמלאכה נעשית על ידי שנים זה עוקר זה מניח לכתחלה לאסור ואם עשה פטור, כדיליף בגמרא (קד"א. א.) שנים שעשוהו פטורים: פשט העני את ידו. ומפץ בתוכה: ונתן ל"תוך ידו דבעה"ב. דעניד ליה עקירה עתה"ר והסנה כה"כ: ששפ"ל מטה"ר והוציא. הפקץ והניח דריה, דעניד ליה עקירה צרה"ן והסנה צרה"ן: העני חייב. שעשה מלאכה שלמה. והרי שמים מן המורה לעומד בחוץ: ובע"ה הבית פטור לגמרי, ואפילו לכתחלה מותר דהא לאו מידי עבד, והכי מפרש צמ"ט (קד"א. א.) פשט בעה"ב כו' בעה"ב חייב. והרי שמים מן המורה לעומד

צריכין להודות בזכר הרואה (בגמ' דף ד:): ללא נקט הש"ס כסדר הפסוק. ועוד מפרש ר"מ דפתח בציאות משום דצעי למימר לא יצא החיט במחטו אע"ג דלא שנה המלצן משום אין נותנין כלים לבושת^ט ולא המציער משום צמה טומנין הוצאה הוצרך לשנות טפי משום דמלאכה גרועה היא כמו שאפרש^י:

ציאות. הוצאות הוה לי לה למתני אלף נקט יציאות לישראל דקרא אל יצא איש ממקומו (שמות טו) ודרשין מניה (עירונין דף י:): הוצאה אל יצא עם הכלי ללקט המצ^י:

שתיים שדון ארבע בגנים. כן נראה כמו שפרש רש"י כאן דבפנים היינו לבעה"צ העומד בפנים ובחוץ היינו לעני העומד בחוץ שמים הוצאה והכנסה דחיוז שהן ד' הוצאה והכנסה דפטור. ובצבועות^פ פרש"י בפנים היינו הכנסות פנים שנים דחיוז דעני ודעשיר ושנים דפטור ובחוץ היינו הוצאות חוץ. א' ואין נראה מדפירש מילי דעני לחוד ומילי דעשיר לחוד משמע כפי שפירש כאן צריך להאריך אם היה צא לפרש הוצאות לבד [הכנסות לבד]. מ"מ אין לנו הכנסות ולחוד ולא דיוק מדקמני פנים: **וישמו** בעה"ב את ידיו ב'. ומפרש בגמרא (דף ג. וס) שמים דעני ודבעל היתם מה שיך לקרותו הוצאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא עני וסעד מדאיטריך תרי קראי בהוצאה כדנפקא לן בריש הזורק לן מן מקרא אחרינא דרשין אל יצא איש ממקומו אל יוציא והסם יגיו וחד לעשיר^ז וכן בכל תולדות דאבות מלאכות לא חיישינן שיהא זרק (דף יז. ו) שפי גוזמטרות וז כנגד זו המושט והזורק מוז לז פטור לגימ' וצריכ' הורק (ג' סד:): נמי צריכ' הזורק לזרע אמות צבאר מללן ומיירי לה וכל אלו הוצאה נעשה ולא אבות שאין צבאר מללן (ט:): הם העלו קרשים מקרקע לעגלה אף אחס אל דמניסו מרה"ר לפרושי דסבירא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי^ח דהזורק ד' אמות אף סבירא. וי"ל דאיטריך סבירא להכנסה דבעה"צ דלא הוה במשכן דהם אף רה"ר. ואם תאמר כיון דאינא סבירא אמאי איטריך בצמה טומנין ידיו קרשים מעגלה ואחם אל תוציאו כו'. אע"ג דהוצאה נפקא לן מקרא חן צייצין אלף על מלאכה שביצא זה היתה במשכן ואם לא היה מוציא פ' שאל היה במשכן כמו הוצאה וזה דלסמיך קרא דשנת מלאכה מעצרה. שאל שצעות (דף ג.) מפרש שמים אוכל ולא אוכל דכתיב צדיא מדרשא והא דלא מפרש שהן ד' אזורק ולא אזורק והוה אחיב כולה ג' (דף יז:): הם צדיא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי. וא"ת אמאי לא אזורק זרקתי ולא זרקתי. ונראה דלכך פירש רש"י בריש שצעות אף אכלתי משום דפליג ר' ישמעאל והוי רבותא טפי אצל אזורק ולא י שמים שהן ד' ותו לא לייתי נמי מושט^ט ומעביר^י ממשות דמידי לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י. וי"ל דלא קתני אלף הכנסה דדמיא^י לרה"י וזריקה נמי לא דמיא להוצאה שזה בהולכה צד זה וזה זריקה: ידעו

בַּצְמִיחַ: פֶּשֶׁט הַעֲנִי אֶת כּוֹ, לְעִצֵּי לִיָּה עֲקִירָה: וְנִשְׁבַּח בְּעֶה"ב מִתּוֹכָהּ.
וְהִנֵּי צִמִּים וְעִצֵּי לִיָּה צֶעַל הַצִּיַּת הַנֶּחֱסֶה: אוֹ שֶׁנֶּתַן לְתוֹכָהּ, לְעִצֵּי
לִיָּה צֶעַל הַצִּיַּת עֲקִירָה: וְהִצְוִיָּה, הַעֲנִי וְהִנֵּי: שִׁירֹת פְּמֻרִין, שֶׁלָּא עָשָׂה
הָאֶחָד מֵאֹכֵלָה שְׁלִימָה, אֲבָל אֲסוּרִין לְעִשׂוֹת כֵּן לְכַחֲמָהּ, שֶׁמָּא יִצְוֹאוּ כָל
הָאֶחָד וְאֶחָד לְעִשׂוֹת מֵאֹכֵלָה שְׁלִימָה צִצְמָה, הֲרִי שֶׁסִּיּוֹ מִדְּרִיזָה, אֲחַת
לְעִנִּי בְּחוֹךְ וְאֶחָד לְעַ"ה צִמִּים. אֲלֵמָה צִמִּים הֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עֲקִירָה
לְעִנִּי וְעֲקִירָה לְעַ"ה הַנֶּחֱסֶה לְעַנִּי וְהַנֶּחֱסֶה לְעַ"ה, לְקַמֵּן " פֶּרֶךְ לָהּ, וּמִשְׁנֵי
לְדָלָה חֲשִׁיב אֵלֶּה עֲקִירֹת שֶׁהֵן חֲסֵלֹת הַמֵּלֶכֶת וְאִיכָל לְמִימָרָה ¹² שֶׁמָּא יִגְמְרָהּ:
נִבֵּן " תֵּנֶן הָתֵּם, בְּמִסְכָּת שְׁעוֹת: שְׁבוּעֹת שְׁתֵּי, שְׁעוֹת שֶׁל צִמִּיּוֹ
לְהִרְעֹ אוֹ לְהִיטִיר, שְׁחִים קֹן הַמִּחְצִיב עֲלֵיהֶן קִרְבָּן עוֹלָה וְהִרְעֹ הָאֲמֹר
בְּפֶשֶׁתָּה (וְקָדָה ה'), דִּנְפִיק מִלְּהֹרֶע אוֹ לְהִטִּיב ¹³ דְּשִׁמְעֵת לְהִנָּח אוֹרֵל וְאֵלֶּה
אֲכֹלֵל " שְׁהוּ אֲרִיב. יֵן לֵךְ לְרֹעוֹת עוֹד שְׁחִים מִרְשִׁיּוֹ הַכְמוֹת לְכָל אֲשֶׁר
יִצְטָק הָאֵלֶּם לְרֹעוֹת לְשַׁעֲרֵב ¹⁴ אֲכֹלְתִי וְלֹא אֲכָל לֹא אֲכָלְתִּי וְאֲכָל ¹⁵:

ולפי' דהחם לא היה לו לערצ הוואלס והכנסות יחד. ומיהו שמא לפי שה נראה לרבינו אלחנן מדקאמר בגמרא (ע"ב) דיקא נמי דקמני יליאות וקמני תימנה לר"י אמאי נריך למחני תרמי דעני ודבעה"ב וכן ברש"י שצטוו חתים מה לי עני מה לי עשיר. וגראה לר"י דאליטורין לאשמעי' משום מרה"י לרה"י ולא הוה גמרינן הוואלס דעני מצעה"ב ולא צעה"ב (פירקן דף ט' וסג) מויכלל העם מהציו וצפ"ק לעירוצין (דף י"א:) נפ' לשפס"י והיינו משום דמלאכה גרועה היא אליטורין (הענין) חד במשכן אלא אצות בלנד ובתולדות דהוואלס צע' שיהא צמסין דמתן היו שתיין דציוטא אחת הזורק פטור והמושט חייב שכן היתה עבודת ודחיק לאשכחיהו צמסין עד דמסיק כל ארבע אמות צרה"ר הלכתא ארבעים חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן צפ' צמה טומנין (לקמן) ליה"י. וא"כ כיון דהכנסה היתה צמסין מה נריך חו לקמן בהזורק (ד' צרה"ר משמע דאי הוה משכחת לה צמסין הוה ינחא ליה א"ע"ר דהחם העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא צקרקע היו עומדים ש למימר דהכנסה היתה צמסין. וי"ל דתנא ליה איידי דצע' למיתני הוה הוה צה"ר אליטורין למיתני שיהיה צמסין משום דקמני צרישא צצרישא הוואלס צמסין יתיי מחייב בכל מלכות הדמוות למלאכה גמורה הוואלס צמסין הוה דרשין למילתא אחריתו: **שבועות** שתיים שהן או בקרב להרע או להטיב דהיינו להצא שכן ד' אכלתי ולא אכלתי דלח כדפי' במעטל ולא הוה נריך לאוקומי צחרי תנאי משום דמחני' צפ' קמני שתיים שהן שמונה [אובל ולא אובל] אכלתי ולא אכלתי אזורק שפטי שוה אלא דבר ודחילופו. ור' יצחק פירק' דלא נקט אלא אכלתי אזורק דמיה רבי יצמעל לא חס למיתני. וא"כ וגבי צמח אמאי ק' לישתת היסוד דרך רה"ר דפיצי כדאמרין לקמן (ט') חזק מרשות היו הוואלס שוה מרה"י לרה"ר לאפוקי משטט ומעציר^ר שוה מרה"י